

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1691/2019
20.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милоје Цветић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Прекршајног суда у Рашки, коју заступа Републичко јавно правобранилаштво, Одељење у Крагујевцу, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1750/18 од 22.01.2019. године, у седници одржаној 20.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1750/18 од 22.01.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Рашки П1 100/17 од 20.03.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете плати и то: за претрпљене физичке болове 50.000,00 динара, на име претрпљеног страха 70.000,00 динара и на име повреде части и угледа 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 20.03.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, за вишак, преко износа досуђених у ставу првом изреке захтев тужиле је одбијен, као неоснован и то за претрпљене физичке болове за износ од 100.000,00 динара, за претрпљени страх за износ од 100.000,00 динара и на име повреде части и угледа за износ од 250.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка плати 37.334,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1750/18 од 22.01.2019. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке, тако што је одбијен, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: за претрпљене физичке болове 50.000,00 динара, за претрпљени страх 70.000,00 динара и на име повреде части и угледа 100.000,00 динара,

све са законском затезном каматом од 20.03.2018. године до исплате и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешене примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У постуку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код Прекршајног суда у Рашки, на радном месту У згради Прекршајног суда у Рашки, 26.10.2016. године, око 12,45 часова на степеништу између приземља и првог спрата, тужила је задобила повреде од стране запослене, ББ, на тај начин што је ББ ухватила тужилу за косу левом руком, а десном руком, у којој је држала мобилни телефон задала јој ударац у пределу потиљка и притом јој нанела повреду у виду хематома поглавине, која повреда по својој природи представља лаку телесну повреду. Због наведене повреде тужила је трпела бол средњег интензитета три дана, а слабог интензитета 7 дана. Услед задобијене повреде тужила је претрпела примарни страх средњег интензитета у трајању од 20 секунди, након тога примарни страх малог интензитета у трајању од 10 секунди, на који страх се надовезао секундарни страх, који је трајао око 2 недеље. Тужила је због задобијене повреде претрпела душевне болове због повреде угледа и части. Решењем Прекршајног суда у Рашки од 08.12.2016. године утврђено је да је државни службеник ББ одговорна што је учинила тежу повреду радне дужности из радног односа, сходно члану 109. ств 1. тачка 14. Закона о државним службеницима, на тај начин што је 26.01.2016. године око 12,45 часова у згради Прекршајног суда у Рашки, након расправе са ВВ сусрела АА и исту ударила својим мобилним телефоном у пределу потиљка главе, за коју тежу повреду радних дужности из радног односа је кажњена новчаном казном у висини од 30% од плате у трајању од 6 месеци.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио захтев тужиле за накнаду нематеријалне штете, сматрајући да је тужила повреду задобила на раду, односно у вези са радом и да самим тим постоји просторна, временска и узрочна повезаност повређивања тужиле са радом, па је применом члана 164. Закона о раду, члана 22. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, бр 101/05) и члана 200. Закона о облигационим односима, обавезао тужену да тужилу накнади нематеријалну штету у висини утврђеном првостепеном пресудом.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио, као неоснован захтев тужиле, јер је сматрао да штета коју је тужила претрпела повређивањем јесте штета на раду и у вези са радом за коју, међутим, сходно члану 154. Закона о облигационим односима не одговара тужена, јер не постоји основни елемент, а

то је узрочно-последична веза између неког чињења, односно нечињења, односно пропуста послодавца да у смислу члана 9. Закона о безбедности и здравља на раду обезбеди безбедан рад, односно рад у радној околини у којој су спроведене мере безбедности и здравља на раду и самог штетног догађаја. Другостепени суд је сматрао да у конкретном случају не постоји основ одговорности тужене за насталу повреду тужиље, која је настала физичким нападом на тужиљу од стране запослене ББ на степеништу Прекршајног суда у Рашки, јер послодавац који је организовао службу судске страже није у могућности да контролише непредвидива понашања запослених, нити објективно може предвидети и спречити физички напад од стране запослене, која је до момента штетног догађаја испољавала, не само према тужиљи, већ и према другим запосленима, само вербалну агресију и за исту усмено опомињана, да несумњиво утврђена чињеница да је запослена ББ вербално нападала и вређала запослене, па и тужиљу у дужем временском периоду који претходи критичном догађају, сама по себи не доводи до извесности да ће се и када вербална агресија претворити у физичку агресију, што се и догодило и да је послодавац за исту могао знати и био у могућности да исту отклони, односно спречи.

По оцени Врховног касационог суда неосновано се ревизијом тужиље указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Чланом 164. Закона о раду, прописано је да ако запослени претрпи повреду на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да надокнади штету у складу са Законом и општим актом.

Чланом 22. ставом 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“, бр 34/03, 142/14), прописано је да се повредом на раду, у смислу овог закона, сматра повреда осигураника која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла, по основу кога је осигуран, проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма.

Чланом 9. ставом 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, бр 101/05), прописано је да је послодавац дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду, ставом 2., да послодавац се не ослобађа обавезе и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица и преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице, ставом 3. да у случају настанка повреде на раду због неуобичјених и непредвидивих околности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, послодавац није одговоран у смислу овог закона, док је ставом четвртим прописано да је послодавац дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Према члану 164. Закона о раду послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези са радом, по општим начелима одговорности, а основ за накнаду

штете због повреде права запосленог је претпостављена кривица послодавца. Послодавац одговара по правилима Закона о облигациним односима о одговорности за штету по основу кривице (члан 154. став 1.), односно одговорности за штету од опасне ствари или опасне делатности (члан 173. и 174.). Услови одговорности су да је запослени претрепео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Код утврђеног да је тужила повређена на раду од стране запослене ББ, то је правилан закључак другостепеног суда да тужена није крива што је запослена ББ нанела повреду тужили, с обзиром да су повреде настале због неуобичајених и непредвидивих околности које су биле изван контроле тужене, јер је запослена ББ до тада испољавала само вербалну агресију и то не само према тужили, већ и према осталим запосленима и за исту усмено опомињана, нити је повреда настала од опасне ствари или опасне делатности тужене, због чега не постоји одговорност тужене за нематеријалну штету насталу услед телесне повреде коју је тужили нанела запослена код тужене. Тужена је тим поводом покренула дисциплински поступак против запослене ББ и решењем Прекршајног суда у Рашки од 08.12.2016. године утврђено је да је државни службеник ББ одговорна што је учинила тежу повреду радне дужности из радног односа, сходно члану 109. ств 1. тачка 14. Закона о државним службеницима и кажњена је новчаном казном у висини од 30% од плате у трајању од 6 месеци. Осим тога, када се има у виду утврђено чињенично стање, тужила не би имала право на накнаду нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова и страха, с обзиром да интензитет и дужина трајања физичких болова и страха не оправдавају досуђивање накнаде нематеријалне штете, а тужила не би имала право ни на накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа, јер јој тужена није повредила част и углед.

Са напред наведених разлога, оцењени су као неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић